

Rendkívüli szám.

XLI. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST, 1936. OKTÓBER 1.

42. SZAM.

BELÜGYI KÖZLÖNY

KIADJA A MAGYAR KIRÁLYI BELÜGYMINISZTERIUM.

MEGJELENIK RENDSZERINT MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre hatóságok és hatósági közegek részére 20 pengő,
magánosok részére 24 pengő.

CHEQUE-SZÁMLA SZÁMA: 100.900.

RENDELET.**253.**

A m. kir. belügyminiszternek 180.000/1936. B. M. számú rendelete.

A tűzrendészet újabb szabályozása.

A tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936: X. törvénycikkben (alábbiakban: T.) kapott felhatalmazás alapján a törvény végrehajtásaként — az érdekelt miniszterekkel egyetértően — a következőket rendelem.

ELSŐ RÉSZ.**Általános rendelkezések.****I. Fejezet.****A tűzrendészet általában.****A tűzrendészet célja.****1. §. A tűzrendészet célja**

a) a tűz kitörésének lehető megelőzése (megelőző tűzrendészet);

b) szervezett erővel a kitört tűz terjedésének mielőbbi megakadályozása s a tűz eloltása (mentő tűzrendészet);

c) a tűz eloltása után a tűz okának megállapítása, s ennek eredménye alapján hasonló tüzeset megismétlődésének lehető kiküszöbölése (felderítő tűzrendészet).

A rendelet hatálya.

2. §. (1) E rendelet hatálya mindennemű tűzrendészeti és tűzrendészeti vonatkozású ügyre — köztük az ipar, a kereskedelem, a mező- és erdőgazdaság, valamint a közlekedési vállalatok és üzemek tűzrendészetére is — kiterjed, függetlenül attól, hogy az üzem, illetőleg vállalat kinek a tulajdonában vagy kezelésében van.

(2) Közforgalomra szolgáló vasutak tűzrendészete tekintetében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértően e rendeletnek a vasutakra is vonatkozó rendelkezéseitől eltérést engedélyezhet. A vasutakra fennálló különleges tűzrendészeti szabályokat e rendelet nem érinti.

(3) Az erdei tűzrendészetnek az 1935: IV. törvénycikkben szabályozott kérdéseiben e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A helyi tűzrendészet szabályozása.

3. §. (1) A helyi tűzrendészetnek az 1936: X. törvénycikkben és ebben a rendeletben nem szabályozott kérdéseit a törvényható-

Handwritten signature: J. K. ...

ságok és a községek szabályrendelettel szabályozzák. (T. 10. §. (2) bek.) A szabályrendeletet ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított egy év alatt kell megalkotni.

(2) A szabályrendelet előkészítése során az illetékes mezőgazdasági, valamint kereskedelmi és iparkamara véleményét is meg kell hallgatni.

Tűzrendészeti intézkedéseknél irányadó szempontok.

4. §. (1) A tűzrendészet körébe tartozó vagy ezzel kapcsolatos hatósági intézkedéseket az egyes esetekben — a köz- és magángazdaság érdekeinek lehető kimérlésével — a helyi viszonyoknak és az eltérő körülményeknek megfelelően kell megtenni. Különösen figyelembe kell venni a környezetet, az egyes anyagok, illetőleg tárgyak tűzveszélyességének mértékét, valamint annak az épületnek szerkezetét, berendezését és rendeltetését, amelyre a tett intézkedés vonatkozik.

(2) Tűzrendészeti intézkedéseknél a légitámadás ellen irányuló védekezés szempontjaira mindig különös figyelmet kell fordítani.

Tűzrendészeti szakértő meghallgatása.

5. §. (1) Tűzrendészeti vagy tűzrendészeti vonatkozású ügyben döntés előtt az illetékes tűzrendészeti szakértőt mindig meg kell hallgatni, illetőleg a helyszíni szemlére mindig meg kell hívni.

(2) Tűzrendészeti szakértők: az országos, kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő, a tűzoltófőparancsnok (tűzoltóparancsnok), illetőleg a részéről ebből a célból kijelölt tűzoltótiszt.

(3) Tűzrendészeti vonatkozású határozatok és intézkedések egy példányát az illetékes tűzrendészeti szakértőnek is meg kell küldeni.

Tűzrendészeti szakértők törvényhatósági bizottsági és községi képviselőtestületi tagsága. Szakképviselők.

6. §. (1) Vármegyében a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, törvényhatósági jogú városban — Budapest székesfőváros kivételével — a tűzoltófőparancsnok tagja a

törvényhatósági bizottságnak, megyei városban pedig a tűzoltóparancsnok tagja a képviselőtestületnek. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlésében a tűzoltófőparancsnok jogállása ugyanaz, mint amelyet a fennálló jogszabályok (1934: XII. tc. 2. §. (2) bek.) a szakszerűség képviselőire nézve megállapítanak. (T. 6. §.)

(2) A tűzrendészeti szakértőt a törvényhatóságok szakkbizottságai (1929: XXX. tc. 27. §., 1930: XVIII. tc. 33. §. és 1934: XII. tc. 5. §.) tűzrendészeti vonatkozású ügyekben meghallgatják.

(3) A tűzrendészeti felügyelő kihágásügyben a szakképviselő jogait gyakorolja. (65.000/1909. B. M. sz.) rendelet 30. §-a.)

II. Fejezet.

Tűzrendészeti hatóságok és ezek jogköre.

A tűzrendészeti hatóságok.

7. §. (1) Tűzrendészeti ügyekben általában a következő hatóságok járnak el:

a) elsőfokon nagy- és kisközségekben a főszolgabíró, megyei városokban a polgármester, törvényhatósági jogú városokban a polgármester által kijelölt tisztviselő, Budapesten a kerületi előljáró;

b) másodfokon a törvényhatóság első tisztviselője;

c) harmadfokon a belügyminiszter. (T. 4. §. (1) bek.)

(2) Az ipartörvény hatálya alá eső üzemekre (az ipari és kereskedelmi telepekre) nézve tűzrendészeti ügyekben — kivéve a T. 2. §-ának (2) bekezdésében, illetőleg a jelen rendelet 24. §-ában megállapított eseteket — első- és másodfokon az iparhatóságok járnak el, harmadfokon pedig az iparügyi, illetőleg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértően határoz.

(3) A vasúti tűzrendészeti ügyek elbírálása a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek, mint legfőbb vasútfelügyeleti hatóságnak hatáskörébe tartozik, aki ezekben az ügyekben a belügyminiszterrel egyetértően határoz.

(4) A területileg illetékes tűzrendészeti

¹⁾ B. K. 1909. évf. 441., 447. lapon.

felügyelők — lehetőleg együttesen — előzetes bejelentés mellett a közforgalomra berendezett vasutat, annak berendezéseit és tartozékait, félévenként egyszer tűzrendészeti szempontból megvizsgálhatják és észleleteikről a törvényhatóság első tisztviselőjénél jelentést tesznek. A tűzrendészeti vizsgálat tartama alatt az eljáró tűzrendészeti felügyelők jogosultak a vasutnak a közönség használatától elzárt részére is belépni és ott vizsgálatot tartani.

(5) A törvényhatóság első tisztviselője — amennyiben intézkedés mutatkoznék szükségesnek — annak foganatosítása iránt az illetékes vasúti szolgálati helyet (igazgatóság, üzletvezetőség) megkeresi. Ha a vasút a megkeresés kézbesítésétől számított 30 nap alatt a törvényhatóság első tisztviselője által kívánt intézkedést nem foganatosítja vagy annak megtételét megtagadja, a törvényhatóság első tisztviselője az ügyet jelentés kíséretében határozathozatal végett a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez terjeszti fel.

(6) Ha tűzrendészeti ügygel kapcsolatban más (pl. ipari, üzemi, általános közigazgatási) ügy merülne fel, a tűzrendészeti hatóság köteles az ilyen ügy elintézésére az irányadó jogszabályokban megállapított hatóságot késedelem nélkül megkeresni.

A tűzrendészeti hatóság hatásköre.

8. §. (1) A tűzrendészeti hatóság (7. §. (1) bek.) hatásköre főként a következőkre terjed ki:

a) működése területén figyelemmel kíséri az általános tűzrendészeti viszonyokat és minden tekintetben gondoskodik a tűzveszély megelőzéséről,

b) a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény fejlesztése érdekében szükséges intézkedéseket megteszi, illetőleg ilyen intézkedések céljából javaslatot tesz,

c) a tűzrendészetre vonatkozó jogszabályokban meghatározott engedélyezési ügyekben határoz,

d) a tűzveszélyes anyagok gyártásával, kezelésével, forgalombahozatalával és szállításával foglalkozó gyár- és ipartelepeket, valamint más üzemeket (műhelyeket), úgyszintén az ilyen anyagok raktározására szolgáló

helyiségeket, közlekedési vállalatokat és üzemeket (közforgalmú vasutak kivételével) legalább évenként ellenőrzi s az észlelt hiányok megszüntetése érdekében szükséges óvintézkedéseket saját hatáskörében megteszi, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság intézkedését kéri,

e) a tűz eloltása után a tűzvizsgálatot 24 óra alatt megtartja (152. §. (1) bek.) s a vizsgálat eredménye alapján megfelelő intézkedéseket tesz,

f) a működése területén előfordult tüzesetekből származott tűzkárokról az érvényben levő rendelkezések szerint adatokat szolgáltat (154—156. §.) és évenként legalább egyszer ellenőrzi az arra kötelezett szervek adat-szolgáltatási és statisztikai nyilvántartási tevékenységét,

g) a tűzrendészetre vonatkozó jogszabályokat egyébként is végrehajtja, illetőleg azok végrehajtásáról gondoskodik.

(2) Ha a d) pontban említett gyár vagy ipartelep, vagy más üzem (műhely) vagy közlekedési vállalat raktárhelyiségét a hatályban levő rendelkezések alapján nem tűzrendészeti hatóság engedélyezte, az ilyen helyiséget — amennyiben a viszonyok lehetővé teszik — az engedélyező hatósággal, illetőleg az ipartelügyelővel egyidőben úgy kell ellenőrizni, hogy az a termelés (üzem) menetét ne akadályozza. Az ellenőrzés a m. kir. postahivatalok kezelési helyiségében csak akkor gyakorolható, ha ezt az illetékes kerületi m. kir. postaigazgatóság (a budapesti m. kir. távíró és távbeszélő igazgatóság) írásban kéri.

(3) A másodfokú tűzrendészeti hatóság működése területének tűzrendészeti viszonyairól, továbbá az ott működő tűzoltóságok neméről és számáról a belügyminiszterhez évenként jelentést tesz.

(4) A belügyminiszter, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság a jogszabályokban megállapított esetekben tűzrendészeti ügyekben közvetlenül, vagy fellebbviteli jogkörében határoz, intézkedik és a legfőbb ellenőrzést gyakorolja. Az ipart és a kereskedelmet érintő tűzrendészeti kérdésekben, amennyiben nem a 7. §. (2) bekezdésében említett úgyról van szó, a belügyminiszter az ipar-

ügyi, illetőleg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter meghallgatása után határoz.

Fellebbvitel tűzrendészeti ügyben.

9. §. A tűzrendészeti hatóság véghatározata ellen az általános közigazgatási jogszabályok szerint van helye fellebbvitelnek.

MASODIK RÉSZ.

Szervezet.

I. Fejezet.

A tűzoltói intézmények.

A tűzoltóság fajtái.

10. §. (1) A tűzoltóság fajtái:

a) hivatásos tűzoltóság, amelynek szervezetét és szolgálati viszonyait — amennyiben a törvény vagy ez a rendelet nem rendelkezik — szabályrendeletben, személyi és dologi kiadásait költségvetésében a város, illetőleg község határozza meg;

b) önkéntes tűzoltóság, amely a kormányhatóság részéről láttamozott alapszabályok szerint működik;

c) köteles tűzoltóság, amelynek szervezetét ez a rendelet állapítja meg (21—23. §.);

d) magántűzoltóság, amelyet mezőgazdasági és ipari üzem saját alkalmazottjai közül elsősorban saját telepének tűzvédelme céljából szervez.

(2) A tűzvédelmi szervezetek megállapításánál és az ilyen berendezések létesítésénél a légi támadás ellen irányuló védekezés követelményeire figyelemmel kell lenni. (T. 3. §. (1) bek.)

Tűzoltótestület tagságának általános feltételei.

11. §. (1) Tűzoltóság tagja csak huszonegyedik életévét betöltött, testileg és szellemileg alkalmas, feddhetetlen előéletű, erkölcsi és nemzeti szempontból kifogás alá nem eső magyar állampolgár férfi lehet. Azt, aki huszonegyedik életévét még nem töltötte be, tűzoltótestület kötelékébe felvenni nem szabad. A testi alkalmasságot díjtalanul kiállított illetékköteles hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni. Aki életének hatvanötödik évét betöltötte, tényleges tűzoltói szolgálatot nem teljesíthet.

(2) Hivatásos tűzoltóság tagjául csak azt a férfit lehet felvenni, aki az (1) bekezdésben megállapított feltételeken felül azt is igazolja, hogy katonai szolgálatot teljesített és harmincadik életévét még nem töltötte be. Egyébként egyenlő feltételek fennforgása esetén előnyben kell részesíteni azokat, akik háborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek, továbbá a vitézeket és végül azokat, akik már megfelelő műszaki, tűzoltói vagy légvédelmi kiképzésben részesültek.

(3) Hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, parancsnoka, tisztje vagy gyakornoka csak az a férfi lehet, aki az 1883 : I. tc. 1. §-ának a) és b) pontjaiban megállapított kellékek fennforgását igazolja, katonai szolgálatot teljesített, legalább érettségi bizonyítványa vagy ezzel egyenlő értékű iskolai végzettsége van és a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamon (33—47. §.) tűzoltótiszt oklevelet is szerzett. Egyébként egyenlő feltételek fennforgása esetén azokat, akik háborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek és a vitézeket, valamint a légi támadás elleni védekezésre kiképzetteket előnyben kell részesíteni.

(4) Törvényhatósági jogú város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, továbbá thj. és megyei város hivatásos tűzoltóságának parancsnoka csak az lehet, aki a (3) bekezdésben megállapított feltételekkel rendelkezik és ezenfelül egyetemi vagy más főiskolai végzettséget igazol. Egyébként egyenlő feltételek esetén a (3) bekezdés utolsó mondatában említettek felül előnyben kell részesíteni azt is, akinek mérnöki oklevele van.

(5) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki az (1) bekezdésben megállapított feltételeken felül a kerületi tűzoltói tanfolyam sikeres elvégzését is igazolja.

(6) Az e rendelet hatálybalépésekor már alkalmazásban lévő hivatásos tűzoltótisztek ebben a rendeletben megállapított képzettség utólagos megszerzésére nem kötelezhetők, betöltött állásukban megmaradnak és illetményeiket a 16. § (7) és (8) bekezdései szerint kell megállapítani, betöltött állásuknál

magasabb állást azonban csak ebben a rendeletben megállapított kellékek igazolása esetén tölthetnek be.

(7) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság altisztjévé csak az nevezhető ki, akit erre szakképzettsége és rátermettsége alapján parancsnoka alkalmasnak tart és aki a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot (53—54. §.) sikerrel elvégezte, aki a jelen rendelet hatálybalépése előtt a kerületi tűzoltótanfolyamot (50—52. §.) sikerrel elvégezte, azt altisztté ki lehet nevezni. Ideiglenes tűzoltóaltisztté ki lehet nevezni azt is, aki sem a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot, sem a jelen rendelet hatálybalépése előtt a kerületi tűzoltótanfolyamot nem végezte el; az eként kinevezett azonban köteles a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot a szolgálatból elbocsátás terhével 1939. évi július hó 1-ig elvégezni.

(8) E rendelet hatálybalépésekor érvényben volt képesítés alól a belügyminiszter részéről adott felmentések 1937. évi december hó 31-ig változatlanul érvényben maradnak.

A tűzoltóság feladatköre.

12. §. (1) A tűzoltóság feladata elsősorban a kitört tűz terjedésének megakadályozása, a tűzoltás s az ezzel kapcsolatos munkák végzése.

(2) A tűzoltóság az (1) bekezdésben foglaltakon felül egyéb elemi csapás (pl. árvíz, földrengés) vagy közveszély, továbbá baleset esetén is köteles a mentési munkálatokban, különösen a műszaki mentésben segédkezni. Ilyen esetben a tűzoltóság a mentési munkálatokat irányító hatóság kiküldöttjének (szakértőnek) utasításai szerint jár el.

(3) A tűzoltóság rendszerinti működési területén kívül fekvő más város (község) területén előforduló tűz oltásában vagy a (2) bekezdésben említett munkában közreműködés céljából köteles kivonulni, ha a kivonulást az említett város polgármestere, illetőleg község bírása vagy jegyzője (a községben illetékes körjegyző) kéri, ehhez a tűzoltóság rendszerinti működési területén illetékes polgármester, illetőleg községi (kör-) jegyző vagy bíró hozzájárul és a tűzoltóság rendszerinti működési területének tűzvédel-

mét — megfelelő számú őrség hátrahagyásával — biztosítja. A kivonulás és közreműködés költségét, valamint az ezzel kapcsolatban esetleg szenvedett kárt (148. §. (6) bek.) a segélyt kérő község (város) köteles utólag megtéríteni. Magántűzoltóság a segélynyújtásban csak fenntartójának hozzájárulásával vehet részt.

(4) Légi támadás veszélye esetében a veszélyeztetett város, illetőleg község tűzrendészeti szervezete — a veszély tartama alatt — a légitámadás elhárítását irányító katonai parancsnok vezetése alatt áll. (T. 3. §. (2) bek.) Ahol katonai parancsnok nincsen, ott a vezetés a légoltalmi parancsnokot illeti meg. Az országos légvédelmi készültség egész ideje alatt a légi támadás veszélye esetére fentebb megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni.

A tűzoltóság tagjainak egyenruhája, jelvénye.

13. §. (1) E rendelet hatálybalépésétől számított három év elteltével hivatásos, önkéntes, köteles és magántűzoltóság tagjainak, valamint a tűzrendészeti felügyelőknek csak a belügyminiszter részéről kiadott szabályzatban meghatározott egyenruhát és rangjelzést szabad viselniük.

(2) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság tagjainak egyenruhát csak szolgálatban vagy vasárnapon és ünnepnapon szabad viselniük. A tűzoltóság tagjait a parancsnok arcképes igazolvánnyal látja el.

Szolgálatban lévő tűzoltó büntetőjogi védelme.

14. §. A büntetőtörvények alkalmazása szempontjából a szolgálatban lévő tűzoltó hatósági közegnek kell tekinteni. (T. 1. §. (3) bek.)

Tűzoltó jutalmazása, segélyezése, biztosítása.

15. §. (1) Az a tűzoltó, aki tűzoltásnál vagy mentésnél kötelességét meghaladó és saját életét veszélyeztető munkát végzett, jutalomban részesíthető.

(2) Működése közben önhibáján kívül megsérült, vagy munkaképtelenné vált tűzoltót a hatósági orvos díjtalan orvosi gyógykezelésben köteles részesíteni.

(3) A község (város) az önkéntes és kötelező tűzoltóság tagjait a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztáránál baleset ellen biztosítani és a működése közben önhibáján kívül megsérült vagy munkaképtelenné vált tűzoltót lehetőleg segélyben részesíteni köteles.

Hivatásos tűzoltóság.

16. §. (1) A törvényhatósági jogú és a megyei városok hivatásos tűzoltóságot kötelesek fenntartani. A hivatásos tűzoltóság élén törvényhatósági jogú városban a tűzoltóparancsnok, megyei városban a tűzoltóparancsnok áll. A főparancsnokot, illetőleg parancsnokot és a hivatásos tűzoltóság tisztikarának tagjait a főispán, Budapest székesfővárosban a tűzoltóparancsnokot a főpolgármester, a hivatásos tűzoltóság tisztikarának többi tagjait a polgármester nevezi ki. A kinevezéseknél az országos tűzrendészeti felügyelőt (T. 5. §. (1) bek.) meg kell hallgatni. (T. 1. §. (1) bek.)

(2) A hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi állományának létszámát a város képviselőtestülete, illetőleg törvényhatósági bizottságának közgyűlése szabályrendelettel állapítja meg. E tűzoltóság létszáma akkor megfelelő, ha — a hivatásos tűzoltó tiszteket ide nem értve — minden 2.000 lélekre legalább egy, ipari jellegű városban pedig minden 1.500 lélekre legalább egy hivatásos tűzoltó jut. Minden hivatásos tűzoltóságnak azonban legalább 10 szakképzett legénységi tagjának kell lennie. A légvédelmi szolgálatosokból tűzoltói szolgálatra — a lehetőség szerint — ki kell képezni legalább annyi férfit, amennyi a hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi létszáma kétszeresének megfelel.

(3) A hivatásos tűzoltóság díjazásáról és felszereléséről a város költségvetésében kell gondoskodni. (T. 1. §. (1) bek.) A hivatásos tűzoltóságot azokban a városokban, ahol azt még nem szervezték meg, e rendelet hatálybalépésétől számított két év alatt meg kell szervezni.

(4) A tűzoltóparancsnokot (tűzoltóparancsnokot), ha ez akadályozva van, vagy ilyen állás megszervezve nincs, mindig a rangban utána következő hivatásos tűzoltótiszt helyettesíti. A hivatásos tűzoltóság legénysé-

gi tagjait pályázat alapján egy évi próbaszolgálatra a tűzoltóparancsnok (parancsnok) előterjesztésére a polgármester alkalmazza. A pályázatnál az 1931. III. törvény-cikk rendelkezéseire figyelemmel kell lenni. A próbaszolgálat alatt alkalmasnak talált tűzoltót állásában a tűzoltóparancsnok (parancsnok) javaslatára szintén a polgármester véglegesíti.

(5) A hivatásos tűzoltóság tisztjeit és legénységét rendszerint csak tűzoltói, mentői és légvédelmi szolgálatra szabad igénybe venni. Hivatásos tűzoltó a felsorolt szolgálatokon felül — a szolgálati érdekek sérelme nélkül — hivatásával összeegyeztethető más szolgálatokra is felhasználható.

(6) Ha háztartási helyzete megengedi, nagyobb község is szervezhet hivatásos tűzoltóságot.

(7) A hivatásos tűzoltóság tisztikarának és legénységének létszámát és az alábbi elnevezésekkel szervezendő állásoknak fizetési osztályokba sorozását szabályrendeletben kell megállapítani. Budapest székesfőváros kivételével törvényhatósági jogú városban a tűzoltóparancsnok az állami rendszerű VII. fizetési osztállynál magasabb és a VIII. fizetési osztállynál alacsonyabb; törvényhatósági jogú és megyei városban a tűzoltóparancsnok a VIII. fizetési osztállynál magasabb és a IX. fizetési osztállynál alacsonyabb, a tűzoltófelügyelő a IX., a tűzoltófelügyelő a X., a tűzoltósegédfelügyelő a XI. fizetési osztállynál magasabb fizetési osztályba nem sorozható. A tűzoltógyakornok végzettsége szerint a főiskolai vagy középiskolai végzettségű állami gyakornok részére mindenkor megállapított illetményt kapja. Tűzrendészeti kerület székhelyén a tűzoltóparancsnoki és tűzoltóparancsnoki állás csak a magasabb fizetési osztályba szervezhető meg.

(8) A (7) bekezdésben említettek az állásukra nézve szabályrendeletben megszabott fizetési osztályban eltöltött hat év után a következő magasabb fizetési osztály legalsó fokozatába léptethetők elő, ahonnan a szabályszerű várakozási idő eltelte után a magasabb fokozatba jutnak. További előlépésnek helye nincs. (5.600/1925. B. M.

sz.²⁾ körrendelet I. fejezetének 2. pontja.) A magasabb fizetési osztályba előlépés szempontjából csak az a szolgálati idő vehető figyelembe, amely ugyanabban vagy a magasabb fizetési osztályban töltött el.

(9) Törvényhatósági jogú városokban, Budapest székesfőváros kivételével, valamint megyei városokban a hivatásos tűzoltólegénység létszámát és az alábbi elnevezéseknek megfelelően az állami rendszerű altiszti fizetési csoportokba sorozását szabályrendelettel kell megállapítani. A törzstüzemesteri és főgépkocsivezetői állást a műszaki altiszti, a tüzemesteri és I. osztályú gépkocsivezetői állást a szakaltiszti, a csövezetői és II. osztályú gépkocsivezetői állást az I. osztályú altiszti, a tűzoltói állást a II. osztályú altiszti fizetési csoportba kell besorozni. Az alkalmazás első évében a tűzoltó újonc-szolgálatot teljesít s ez alatt az idő alatt az állami rendszerű kisegítő-szolgái illetményben részesül. Ugyancsak szabályrendeletben kell megállapítani a hivatásos tűzoltóaltisztek és tűzoltók szolgálati idejének (szabadnapok) beosztását is.

(10) A (7)–(9) bekezdésben foglaltak tekintetében Budapest székesfővárosra nézve külön jogszabályok irányadók.

Fegyelmi és felügyeleti szabályok.

17. §. (1) A tűzrendészeti felügyelőkre és a hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi tagjaira szolgálati és fegyelmi tekintetben az állásukra nézve hatályban levő jogszabályokat kell alkalmazni.

(2) Enyhébb szolgálati engedetlenség, mulasztás vagy szabálytalanság esetén az előjáró tűzrendészeti felügyelő és a hivatásos tűzoltóság vezetője az alárendelt tiszteket, altiszteket és tűzoltókat — meghallgatásukkal, de fellebbezés kizárásával — a következő rendbüntetésekkel sújthatja:

- a) figyelmeztetés,
- b) dorgálás,
- c) szabadnap elvonása,
- d) harminc pengőig terjedhető pénzbírság.

(3) Az előjáró tűzrendészeti felügyelő az alárendelt tűzrendészeti felügyelőkkel, továbbá az önkéntes, köteles és magántűzoltó-

ság tisztjeivel szemben a (2) bekezdés a), b) és d) pontjaiban meghatározott rendbüntetések alkalmazhatja.

(4) A kiszabott rendbüntetésekről jegyzéket kell vezetni; a rendbüntetést azonban a minősítvényi táblázatba csak ismétlés esetében vagy akkor kell feljegyezni, ha a rendbüntetéssel sújtottat fegyelmi úton már megbüntették.

(5) A rendbüntetés erkölcsi hatálya egy év alatt szűnik meg és annak megszűntét a minősítvényi táblázatban fel kell jegyezni. Amíg a rendbüntetés erkölcsi hatálya tart, a rendbüntetéssel sújtottat nem lehet jutalomban részesíteni.

(6) A rendbüntetésként kiszabott pénzbírságot közzadók módjára kell behajtani és azt kizárólag tűzrendészeti célra szabad felhasználni.

A tűzrendészeti felügyelők, a tűzoltótisztek (gyakornokok) és hivatásos tűzoltóaltisztek minősítése.

18. §. A tűzrendészeti felügyelők, tűzoltótisztek (gyakornokok) és hivatásos tűzoltóaltisztek jellemének, képességének, ismeretinek és egyéb tulajdonságainak, valamint teljesített szolgálatainak és személyi viszonyainak leírására minősítvényi táblázatot kell szerkeszteni. A minősítvényi táblázat szerkesztésének részletes szabályait és a használandó iratmintákat külön rendelet állapítja meg.

Nagy- és kisközségben a tűzoltóság létszáma és tisztikara.

19. §. (1) Nagy- és kisközségben a köteles tűzoltóságot úgy kell megszervezni, hogy a község minden 100 lakosára legfeljebb négy köteles tűzoltó jusson. A tűzoltóság létszáma azonban — a tisztikar tagjait ide nem értve — húsznál kevesebb nem lehet.

(2) Ha a községben önkéntes tűzoltóság is működik, a köteles tűzoltóknak az előző bekezdésben meghatározott száma annyival kevesebb lehet, ahány önkéntes tűzoltó van.

(3) Minden ~~10~~ önkéntes vagy köteles tűzoltó után egy tiszti állást lehet rendszeresíteni. A tűzoltóság élén, ha annak létszáma 20 főből áll, szakaszparancsnok, ha 20–40 fő, osztagparancsnok, ha 40 főnél több, parancsnok áll.

²⁾ B. K. 1925. évf. 1203. lapon.

Önkéntes tűzoltóság.

20. §. (1) Városokban és községekben — tekintet nélkül arra, hogy ott a tűzoltóságnak más fajtája már működik — önkéntes tűzoltótötestület alakítására is kell törekedni. Az önkéntes tűzoltótötestület megalakítása tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség idevonatkozó szabályzata az irányadó. Ugyanabban a városban vagy községben csak egy önkéntes tűzoltótötestület szervezhető, ennek parancsnoka azonban a város, illetőleg község területén — szükség esetén — több őrséget is felállíthat. A már működő ily testületeket közérdekű működésük eredményességének biztosítása céljából a hatóságok minden irányban támogatni kötelesek; az említett testületeket a lehetőség szerint anyagi támogatásban is kell részesíteni.

(2) Az önkéntes tűzoltótötestület feladatai teljesítése tekintetében a tűzrendészeti hatóság felügyelete alatt áll. A testület elnöke városban a polgármester, nagy- és községben a vezetőjegyző (körjegyző).

(3) A helyugyminiszter — a másodfokú tűzrendészeti hatóság vagy az országos tűzrendészeti felügyelő javaslatára — a hivatásának bármily szempontból (pl. létszám, kiképzés, fegyelem tekintetében) meg nem felelő önkéntes tűzoltótötestületet feloszlathatja.

(4) A már működő önkéntes tűzoltótötestületek alapszabályait e rendeletben foglaltak figyelembevételével ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított hat hónap alatt módosítani kell.

(5) Az önkéntes tűzoltótötestület parancsnokát és tisztjeit a másodfokú tűzrendészeti hatóság — ahol más a testület elnöke, annak meghallgatása után — visszavonásig nevezi ki. A rendelet hatálybalépése alkalmával már szolgálatban lévő önkéntes tűzoltóparancsnokok és önkéntes tűzoltótisztek megbízatása visszavonásig tart.

(6) Ahol hivatásos tűzoltóság működik, ott annak főparancsnoka, illetőleg parancsnoka egyúttal az önkéntes tűzoltótötestületnek is parancsnoka.

(7) Az altiszteket a testület elnökének és parancsnokának meghallgatásával az elsőfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig nevezi ki.

(8) Az önkéntes tűzoltótötestületnek hatóság-hoz vagy közhivatalhoz intézett beadványai és azok mellékletei — a peres eljárás kivételével — az illetékdíjjegyzék 89. tételének XII. a. pontja alapján illetékmentesek. (154.557/1935. P. Ü. M. sz. rendelet.) A tűzoltótötestület saját felszerelésének pótlására évenként egyszer mindenféle szolgáltatás alól mentesen műkedvelői előadást vagy táncmulatságot rendezhet.

(9) Az önkéntes tűzoltótötestület parancsnoka a testület működéséről évenként az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnak és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek részletes jelentést tesz.

Köteles tűzoltóság.

21. §. (1) Azokban a nagy- és községben, ahol eddig köteles tűzoltóság működött, ezt továbbra is fenn kell tartani s a lehetőséghez képest fejleszteni kell. A tűzoltóság e fajtájának megszervezéséről — az 1886: XXII. tc. 136. §-ában foglalt rendelkezés alkalmazása eredményességének biztosítása érdekében — azokban a községekben is gondoskodni kell, amelyekben működő önkéntes tűzoltótötestület nincs, vagy nem alakítható, avagy a köteles tűzoltóság megszervezését a helyi tűzrendészeti viszonyok — a tűzoltóság egyéb fajtájának működése mellett is — indokoltá teszik. (T. 1. §. (2) bek., 2. §. (1) bek.)

(2) A működő önkéntes tűzoltótötestület parancsnoka a Községi köteles tűzoltóságnak is parancsnoka. Ahol működő önkéntes tűzoltótötestület nincs, ott a köteles tűzoltóság parancsnoki és tisztjeit tennivalóit e tűzoltóságnak kerületi tanfolyamot végzett azok a tagjai kötelesek ellátni, akiket erre a községi előjáróság meghallgatásával a másodfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig kinevez. E testület altisztjeit a parancsnok és a községi, illetőleg körjegyző meghallgatásával az elsőfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig nevezi ki.

(3) A köteles tűzoltóságot elsősorban a községben lakó 22—27 éves férfiakból kell megszervezni. Ha azonban az említett életkorban levő férfiak közül a 19. §-ban meghatározott létszámú köteles tűzoltóságot szervezni nem lehet, akkor a köteles tűzoltóságot az említett létszámra a 28—40 éves

férfiak sorából évfolyamonként betűrendben ki kell egészíteni akként, hogy az idősebb évfolyambeliek csak akkor kerüljenek sorra, ha a szükséges létszám a megelőző fiatalabb évfolyamból nem telt ki.

(4) Olyan nagyközségben, ahol a köteles tűzoltóság létszáma túl magas lenne, a másodfokú tűzrendészeti hatóság — a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatára — a szolgálat alól a 22—27 éves férfiak egy részét évfolyamonként betűrendben ideiglenesen felmentheti, akként, hogy a fiatalabb évfolyambeliek csak akkor menthetők fel, ha a szükséges létszám betöltéséhez a megelőző idősebb évfolyambeliekre sem volt szükség.

(5) A köteles tűzoltói szolgálat alól mentesek:

a) az igazolt hadirokkantak,
b) tényleges közszolgálati és közüzemi alkalmazottak, közforgalomra szolgáló vasutak üzemeinél alkalmazottak, községi előjárók és szegődményesek, a honvédség, valamint egyéb fegyveres testületek tényleges szolgálatban álló tagjai,

c) a légvédelmi segélyosztatokba beosztottak (az 1935. XII. törvénycikk alapján személyes szolgálatra igénybevettek),

d) a lelkészek, orvosok és gyógyszerészek,

e) az önkéntes és magántűzoltóság működő tagjai,

f) a betegségük, testi vagy szellemi fogyatkozásuk miatt szolgálatra alkalmatlanok.

(6) Az (5) bekezdés f) pontjában felsoroltak szolgálatra alkalmatlanságukat a községi orvos (körorvos) díjtalanul kiállított illetékköteles bizonyítványával kötelesek igazolni.

(7) A (3) és (4) bekezdésben meghatározott betűrendtől az évfolyam keretében el lehet térni azok javára, akiknek a köteles tűzoltói szolgálattól mentesítését személyi körülményeik fokozottan indokolják (pl. nagyobb család fenntartói, olyan foglalkozást folytatók, akiket a tűzoltói gyakorlat és szolgálat keresetükben rendkívüli mértékben korlátozna, testi erőre gyengébbek, vagy a testi fejlődésben életkorukhoz képest viszsamaradtak).

(8) A köteles tűzoltóság tartalékául ugyan-

olyan létszámú légvédelmi szolgálatost kell évenként legalább hat kettős órán át tűzoltói szolgálatra kiképezni, mint amennyi a köteles tűzoltók száma.

A köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak összeírása.

22. §. (1) A köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak adatait (21. §.) a községi előjáróság minden év október hó 31-ig — a népmozgalmi nyilvántartás adatainak felhasználásával — keményfedélbe kötött, öt évi használatra szolgáló — jegyzékbe foglalja (1. sz. minta.)

(2) Az összeírást évfolyamok szerint, az évfolyamon belül betűrendben kell készíteni. Az egyes évfolyamok között az évközi változások keresztülvezetésére, valamint az utolsó évfolyam után az új évfolyamok bevezetésére megfelelő helyet kell hagyni.

(3) A községi előjáróság a jegyzéket november hó 1-től november hó 15-ig bezáróan közszemlére függeszti ki. Az érdekeltek ez alatt az idő alatt a téves összeírás miatt a községi előjáróságnál felszólalással élhetnek.

(4) A jegyzék közszemlére kitételének idejét, valamint a felszólalásra való figyelmeztetést a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő módon minden évben közhírré kell tenni.

(5) A községi előjáróság valamennyi felszólalást legkésőbb minden év november hó 25. napjáig az elsőfokú tűzrendészeti hatósághoz terjeszti fel. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a felszólalás kérdésében végérvényesen határoz.

(6) Aki az összeírás után, de még az összeírás évében tölti be negyvenedik életévét, azt az év végén a jegyzékből törölni kell. Azt azonban, aki csak az összeírás után, de még az összeírás évében tölti be 22. életévét, a jegyzékbe fel kell venni.

(7) Ha a jegyzékbe felvett állandó tartózkodásra más községbe költözik, ezt köteles régi lakóhelye községi előjáróságánál bejelenteni. A bejelentés alkalmával a községi előjáróság köteles a jelentkezőt a 122.700/1935. B. M. sz.²⁾ rendelettel szabályozott be- és kijelentési kötelezettségre vonatkozóan is

²⁾ B. K. 1935. évf. 205. lapon.

kioktatni. A régi lakóhely községi előjárósága az elköltözésről késedelem nélkül értesíti a községből elköltözött új lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságot, amely ezen az alapon az odaköltözött férfit a tűzoltói szolgálatra kötelezettek jegyzékébe felveszi és egyúttal meggyőződik, hogy az említett férfi a 122.700/1935. B. M. számú rendeletben foglalt bejelentési kötelezettségének eleget tett-e.

(8) Az összeírtak személyi adataiban beállott változásokat a népmozgalmi nyilvántartásban is át kell vezetni, illetőleg ha azt nem a köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak összeírására hivatott községi előjáróság vezeti, a változásokat a községi előjáróság a népmozgalmi nyilvántartóval esetenként közölni köteles.

Az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjainak kötelezettségei.

23. §. (1) Az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjai parancsnokuk beosztása szerint látják el szolgálati tennivalóikat.

(2) Az (1) bekezdésben említett tennivalók eredményes ellátásának biztosítása céljából az önkéntes tűzoltókat és a tűzoltói szolgálatra kötelezetteket a járási tűzrendészeti felügyelő által megállapított irányelvek szerint évenként tizenkét alkalommal két óras elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a járási tűzrendészeti felügyelő javaslatára ezt az időtartamot szükség esetén hat kettős órával, a másodfokú tűzrendészeti hatóság pedig a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára további hat kettős órával felemlheti. Az oktatás időpontját úgy kell megválasztani, hogy az az oktatásra kötelezetteket az istentiszteleten megjelelésükben és élethívatusuk gyakorlatában ne akadályozza.

(3) Az önkéntes tűzoltók és a tűzoltói szolgálatra kötelezettek a (2) bekezdésben említett oktatási órákon a tűzoltóparancsnok által megállapított sorrendben megjelenni kötelesek. Aki az oktatási órán nem jelenik meg pontosan és elmaradását a tűzoltóparancsnoknál három nap alatt hitelt érdemlően nem igazolja, továbbá, aki az oktatási órától engedély nélkül eltávozik, szol-

gálatát hanyagul látja el vagy az előjárójával szemben engedetlen magatartást tanúsít, azt a tűzoltóparancsnok a községi előjáróságnál (polgármesternél) feljelenteni köteles. A községi előjáróság (polgármester) a feljelentett ellen rendbüntetésül 1—10 pengőig terjedhető pénzbírságot szabhat ki. Ugyanily pénzbírsággal büntethető az az önkéntes vagy az a köteles tűzoltó, aki a tűzoltóságban vagy más tűzoltói szolgálatban (12. §.) nem vesz részt, szolgálatra — igazolatlanul — nem vagy későn jelenik meg vagy a szolgálatból engedély nélkül eltávozik. Méltánylást érdemlő esetben a főszolgabíró (polgármester) a kiszabott pénzbírságot az érdekelt kérelmére vagy hivatalból elengedheti. A pénzbírság kizáróan tűzrendészeti célra használható fel és azt a község (város) pénztárába 15 nap alatt kell befizetni. A befizetés elmulasztása esetében a községi előjáróság (polgármester) a pénzbírság végrehajtását rendeli el. A végrehajtásra a község behajtására vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

(4) A (3) bekezdésben említett bármelyik kötelezettség teljesítésének ismételt elmulasztása esetén a tűzoltót a kihágási eljárás megindítása céljából (170. §.) az illetékes elsőfokú rendőri büntető bíróságnál fel kell jelenteni.

Magán- (vállalati, gyári, uradalmi) tűzoltóság.

24. §. (1) A törvényhatóság első tisztviselője nagy ipari és mezőgazdasági üzemeket, ha megfelelő tűzoltói berendezésük és tűzoltóságuk nincs — amennyiben ezt a helyi viszonyok indokoltá teszik — a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára és a kerületi kir. iparfelügyelő, illetőleg a vármegyei gazdasági felügyelő meghallgatásával külön tűzoltói berendezés és külön tűzoltóság fenntartására kötelezhet. (T. 2. §. (2) bek. első mondata.) A tűzoltói berendezés és a tűzoltóság létszámának megállapításánál a községben és az üzemben rendelkezésre álló tűzoltói felszerelésre és az üzem teherbíró képességére, a légvédelmi követelményekre és a helyi tűzoltószervezetek létszámára kell figyelemmel lenni. Az üzem hivatásos tűzoltóság szervezésére nem kötelezhető. Az üzem tűzoltóságát elsősorban a légvédel-

mi szolgálatra kötelezett üzemi alkalmazottak köréből kell megszervezni. Ezekben az ügyekben másodfokon — az ipari üzemek tekintetében az iparügyi, a kereskedelmi üzemek és a géperejű közlekedési vállalatok tekintetében a kereskedelem- és közlekedésügyi, a mezőgazdasági üzemek tekintetében a földművelésügyi miniszterrel egyetértően — a belügyminiszter határoz. (T. 2. §. (2) bek. második mondata.)

(2) A magántűzoltóság tisztjét (parancsnokát) a tűzoltóság fenntartója alkalmazza, illetőleg alkalmazottai közül kijelöli és állásában a másodfokú tűzrendészeti hatóság erősíti meg. Az altiszteket a parancsnok nevezi ki.

(3) A magántűzoltóságok a tűzrendészeti felügyelő, illetőleg a helyi tűzoltóparancsnok (tűzoltóparancsnok) ellenőrzése alatt állanak. Magántűzoltóság tagjai részére is legalább a 23. §. (2) bekezdésében meghatározott számú gyakorlatot és elméleti előadást kell tartani. A gyakorlatok és elméleti előadások száma azonban havonként négy kettős óránál több nem lehet.

(4) A magántűzoltóságot a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szolgálati szabályzatában megállapított irányelvek szerint kell kiképezni. A kiképzésről és a gyakorlatokról működési naplót kell vezetni s azt ellenőrzés alkalmával fel kell mutatni.

(5) A magántűzoltóság köteles az üzem tűzvédelmi berendezését rendszeresen ellenőrizni, tűzcsapjait és fecskendőit (szivattyút) évenként legalább kétszer kipróbálni. E próbák időpontját és eredményét a működési naplóba be kell vezetni.

A tűzoltóságok körzeti beosztása tűzvész esetén nyújtandó kölcsönös támogatás céljából.

25. §. A törvényhatóság első tisztviselője a hatósága területén működő önkéntes, köteles és magántűzoltóságokat az egyes községek részére tűzvész esetén nyújtandó támogatás céljából — az illetékes légvédelmi parancsnok, a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő és az érdekelt községi előjáróságok meghallgatása után — körzetekbe osztja be. A körzeti beosztásra vonatkozó intézkedést a törvényhatóság hivatalos lap-

jában közzé kell tenni és erről az érdekelt községeket értesíteni kell. A körzeti beosztást tartalmazó kimutatást a községhezán ki kell függeszteni. Az egy körzetbe osztott községeken belül a segélynyújtásnak előzetes felkéréstől vagy engedélyadástól függetlenül, önműködően van helye. Magántűzoltóság azonban a körzeten belül is csak a fenntartó hozzájárulásával vehető igénybe.

II. FEJEZET.

A tűzrendészeti felügyelet.

A tűzrendészeti felügyeletről általában.

26. §. (1) A tűzrendészeti felügyeletet az erre vonatkozó jogszabályok keretei között a tűzrendészeti felügyelők látják el.

(2) Az ország tűzrendészete felett a főfelügyeletet a belügyminiszter, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság, az országos tűzrendészeti felügyelő közreműködésével gyakorolja. (T. 5. §. (1) bek.)

(3) Az ország területe tűzrendészeti kerületekre oszlik (29. §.) Mindegyik tűzrendészeti kerület élén kerületi tűzrendészeti felügyelő áll. (T. 5. §. (2) bek.)

(4) A vármegyei tűzrendészeti felügyeleti szerve a vármegyei, a járásé a járási tűzrendészeti felügyelő. (T. 5. §. (3) bek.)

(5) Törvényhatósági jogú, illetőleg megyei városban a tűzrendészeti felügyeletet a hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, illetőleg parancsnoka látja el. (T. 5. §. (3) bek.)

(6) Az országos és kerületi tűzrendészeti felügyelő, ha nincs olyan hivatali állása, amelyben a 2.708/1920. M. E. számú*) rendeletben megállapított szövegű esküt már letette, köteles ezt a hivatali esküt a belügyminiszter vagy ennek képviselője előtt a kinevezési okmány kézbesítésétől számított 8 nap alatt letenni. Az eskütételről jegyzőkönyvet kell felvenni és azt mind az esküttevő, mind az esküt kivevő köteles aláírni. A jegyzőkönyvet a belügyminiszter irattárában kell elhelyezni és az eskü letételét rá kell jegyezni a kinevezési okmányra és be kell vezetni a minősítvényi táblázatba is.

(7) A kerületi, vármegyei és járási tűzren-

*) B. K. 1920. évf. 538. lapon.